

รายงาน

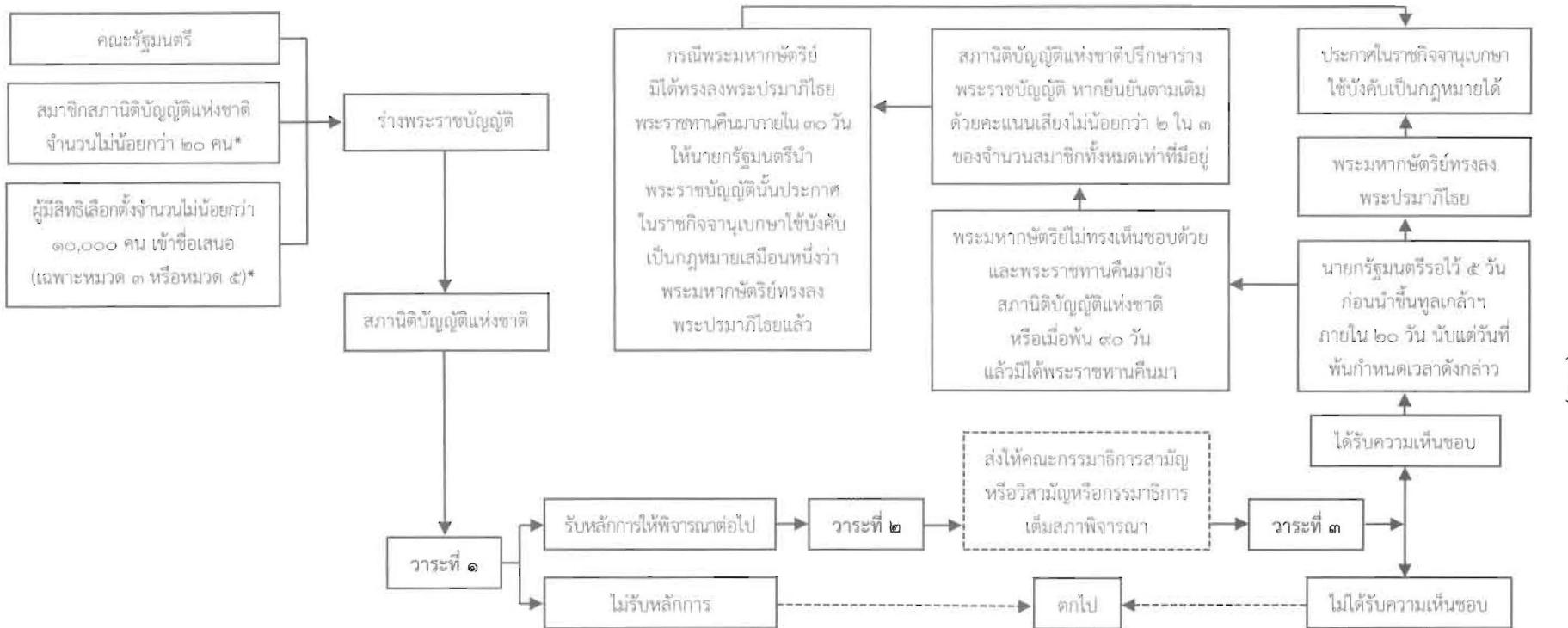
ของ

คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์
การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมาย พ.ศ.

สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมาธิการ
สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขานุการ
สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

กระบวนการตราชาราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(ในระหว่างที่สภานิตบัญญัติแห่งชาติทำงานที่รัฐสภา สถาบันแพนราษฎร์ และวุฒิสภา ตามบทเฉพาะกาล)

- หมายเหตุ :
- ก่อนการตรากฎหมายทุกดับบัน รัฐทึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำเสนอประกอบการพิจารณาในกระบวนการตราชาราชบัญญัติขึ้นตอน..." (มาตรฐาน ๗๗ วรรคสอง)
 - ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติเข้าทูลเกล้าฯ เพื่อพระมหาดิรีย์ทรงลงพระปรมาภิไธย บุคคลดังต่อไปนี้สามารถเสนอเรื่องให้考慮รัฐธรรมนูญตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภานิตบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบนี้ข้อใดข้อใดไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ
 - สมอาทิกสภานิตบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เสนอความเห็นต่อประธานสภานิตบัญญัติแห่งชาติเพื่อส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ล้าหลัง
 - นายกรัฐมนตรี และแจ้งให้ประธานสภานิตบัญญัติแห่งชาติทราบโดยไม่ล้าหลัง
- * ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการเงินจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

จัดทำโดย : กุญแจพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา

รายงาน
ของ
คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาริการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาริการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว (สนช)(กมธ ๓) ๐๐๑๙/ (ร.๓๑) วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมิน
ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๑
ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง
เพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายกนก อินทร์มพรรย
๒. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
๓. พลเอก กิตติ อินทสร
๔. พลตัวรจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร
๕. นายชูเกียรติ เพิ่มผล
๖. พลเรือเอก ธรรมรงค์ ใจตสุวรรณ
๗. นายธนา อ่อนละอียด
๘. นายนรนติ เศรษฐบุตร
๙. นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล
๑๐. นายประจิตต์ ใจนพฤกษ์
๑๑. นายประสาท พงษ์สุวรรณ
๑๒. นายปรีชา วัชราภัย
๑๓. นางพงษ์สาวาท กายอรุณสุทธิ์
๑๔. ศาสตราจารย์พิเศษวัชรศักดิ์ วรณแสง
๑๕. นายมนตรี ศรีเอียมสะอาด
๑๖. นายวัลลภา ตั้งคณาธุรกษ์
๑๗. นายศุภกิจ แย้มประชา
๑๘. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพบูลย์

๑๙. นายสุชาติ ...

๑๙. นายสุชาติ ธรรมกุลเกษมสุข

๒๐. พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์

๒๑. นายอรรถสิทธิ์ กันมล

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาสร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) ภัทรศักดิ์ วรรณแสง

(ศาสตราจารย์กัทรศักดิ์ วรรณแสง)

ประธานคณะกรรมการบริการวิสามัญ

พิจารณาเร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย

และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

YSL

(นายกีร์ จันทร์จิราภิ)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการอธิการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย

และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.

สำนักกรรมาธิการ ๓

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ

ໂໂຮສັ່ພໍ້ ០ ២៨៣១ ៥៥៣៧-៩

ପ୍ରକାଶ ଓ ଅନ୍ତରୀଳ ଜ୍ଞାନି

กี พิมพ์

กวี/นวรรตพล/ธนรัช หน้า ๑

คณะทำงานด้านกฎหมาย กมธ.๓ ท่าน ๒

**.รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาเรื่องพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ**

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา กำหนดการแปรผูญติดภัยใน ๗ วัน โดยมีกำหนดเวลาปฏิบัติงานภัยใน ๖๐ วัน ต่อมา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติให้ขยายเวลาการปฏิบัติงานออกไปอีก ๑๕ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาเรื่องพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว ปรากฏผล ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ ศาสตราจารย์พิเศษภารศักดิ์ วรรณแสง

เป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญ
เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่หนึ่ง

๑.๒ นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์

เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่สอง

๑.๓ นายประสาท พงษ์สุวรรณ

เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ
คนที่สาม

๑.๔ นายสุชาติ ตระกูลเกษามนสุข

เป็นเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
เป็นประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
วิสามัญ

๑.๕ นายธนา อ่อนละเอียด

เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ

๑.๖ พลเรือเอก ธรรมรงค์ ชิตสุวรรณ

๑.๗ นายนรนติ เศรษฐบุตร

๑.๘ นายกนก อินทร์มพรย์

๑.๙ นายประจิตร์ ใจนพกานต์

๑.๑๐ นายมนตรี ศรีเอียมสะอาด

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นายกวี จันทริราภา สำนักกรรมการวิสามัญ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม

๓. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ดังนี้

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- นายอภิชัย ภู่เมือง

นักกฎหมายกฤษฎีกางานัญการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

- (๑) นางสาวศรีนันท์ ตี daneak
 (๒) นางสาวพรัตน์ สุวรรณสายะ

นิติกรชำนาญการพิเศษ
 นิติกรชำนาญการ

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

- (๑) นายภิญโญ แก้วพลอย
 (๒) นายสรัต มากุช

นิติกรอาวุโส
 นิติกร ระดับ ๒

กระทรวงการคลังสำนักงานปลัดกระทรวง

- นางสาวอารีย์ วรรณเจริญกุล

ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

- นายนันธพงษ์ แส้นแก้ว

นิติกรปฏิบัติการ

หน่วยงานของศาลสำนักงานศาลยุติธรรม

- (๑) นางสาวกัญจนพร แสงเทพ
 (๒) นางสาวจันทรพร รุ่งตระกูล^๓
 (๓) นายยืนยง เรืองฤทธิ์

นิติกรชำนาญการพิเศษ
 นิติกรชำนาญการ
 นิติกร

สำนักงานศาลปกครอง

- (๑) นายประเสริฐศักดิ์ มีลาภ
 (๒) นายเจตນ์ สถาพรศิลป์
 (๓) นายโยธี สังสีราช
 (๔) นางสาวนันทริดา เฉลิมไทย

ประธานแผนกคดีละเมิดและความรับผิด
 อย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุด
 พนักงานคดีปกครองเชี่ยวชาญ
 เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ
 เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

หน่วยงานของรัฐสภาสำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) นายวีระยุทธ เจริญกุล
 (๒) นายสัญห์ชัย สินธุวงศ์

ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
 ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑

๔. ผู้ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้เชิญมาเข้าร่วมการประชุมฯกระทรวงพาณิชย์

- (๑) พลตรี สถาพร ธรรมวิจารณ์
 (๒) พันโท สาตพงศ์ รัตนวิจิตร

ตุลาการพระธรรมนูญ
 หัวหน้าศาลทหารกรุงเทพ
 หัวหน้าตรวจสอบและแผนกร่างกฎหมาย
 กองกฤษฎีกาและการต่างประเทศ

ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง

สำนักงานชำระบุคคล

- (๑) พันตำรวจเอก สุกิจ โตตาบ
- (๒) พันตำรวจเอกหณิส นฤมล บุณยรักษ์

รองผู้บังคับการกองกฎหมาย
สำนักงานกฎหมายและคดี
ผู้กำกับการกลุ่มงานพัฒนากฎหมาย
กองกฎหมาย สำนักงานกฎหมายและคดี

หน่วยงานของศาล

สำนักงานศาลยุติธรรม

- นายศุภกิจ แย้มประชา

รองเลขานุการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลปกครอง

- นายประสาท พงษ์สุวรรณ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

หน่วยงานขององค์กรอิสระ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

- (๑) นายอธิเทพ อุยยะพัฒน์
- (๒) นายบรรณาชา รังแก้ว

ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี
นิติกรชำนาญการ

สำนักงานผู้ตรวจสอบการแผ่นดิน

- (๑) นายอติศร ร่มสนธิ
- (๒) นางสาวชาลินี ณัดงาน
- (๓) นายอัครพงษ์ เวชยานนท์
- (๔) นายรันวิชัย ประเสริฐ

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและคดี
นิติกรอาชูโสรษดับสูง
นิติกรชำนาญการ
นิติกร

หน่วยงานอิสระของรัฐ

สำนักงานอัยการสูงสุด

- นายปราณพงษ์ ติลภัทร

อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด

๕. ร่างพระราชบัญญัตินี้มีกรรมการวิสามัญส่วนความเห็น จำนวน ๙ คน ดังนี้

- ๕.๑ นายกนก อินทร์มพรย์
- ๕.๒ นายปรีชา วัชราภัย
- ๕.๓ นางพงษ์สาวาท กายอรุณสุทธิ์
- ๕.๔ นายศุภกิจ แย้มประชา
- ๕.๕ นายสุชาติ ตระกูลเกะเมธุ
- ๕.๖ นายอรรถสิทธิ์ กั่นมาล
- ๕.๗ นายประสาท พงษ์สุวรรณ
- ๕.๘ ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพบูลย์
- ๕.๙ พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร

**๖. ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอคำ呈อนต่อพระบรมราชโองการ จำนวน ๒ คน
ดังนี้**

- ๖.๑ พลเรือเอก ศักดิ์สุทธิ์ เชิดบุญเมือง
- ๖.๒ นายมนเทียร บุญตัน

๗. ผลการพิจารณา

๗.๑ ผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

**๗.๑.๑ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี**

โดยที่มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากการกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและ การวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการการตรากฎหมายทุกฉบับ อนุมัติเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงาน ของรัฐและผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติหลักก่อนที่การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ดังนี้

๑. วิธีการ จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ การรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) และเว็บไซต์ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย (www.lawreform.go.th) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ รวมระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ๗ เดือน โดยแสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลความจำเป็น รวมทั้งหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ เพื่อประกอบการรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่ข้อมูลให้แก่ผู้ที่สนใจ

๑.๒ การนำหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ไปรับฟังความคิดเห็นโดยการสัมมนา จำนวน ๓ ครั้ง

(๑) การสัมมนารับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้อง กับการจัดทำร่างกฎหมาย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ห้องแกรนด์ บอลรูม ชั้น ๒ โรงแรม มิลเลนเนียม อิลตัน กรุงเทพมหานคร

การสัมมนาครั้งนี้เป็นการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติเป็นครั้งแรก ลักษณะการสัมมนาเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจ และการถาม-ตอบ เกี่ยวกับ หลักการและสาระสำคัญในร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนา

(๒) การสัมมนารับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในการตรวจพิจารณา ร่างกฎหมาย ในโครงการสัมมนาผู้บริหารระดับต้นและระดับกลางภายใต้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปี ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ โรงแรมรอยัลปรินซ์ กรุงเทพมหานคร

การสัมมนาครั้งนี้เป็นการรับฟังความคิดเห็นในรายละเอียด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเปิดรับข้อสังเกตในประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้จากผู้บริหารงานตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้

(๓) การสัมมนา_rับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในการตรวจพิจารณา_r่างกฎหมายภายในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์ ชั้น ๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรุงเทพมหานคร

การสัมมนาครั้งนี้เป็นการรับฟังความคิดเห็นในรายละเอียด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเปิดรับข้อสังเกตในประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้จากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่มีหน้าที่ตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย ซึ่งต้องปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้

๓. การนำร่างพระราชบัญญัติไปรับฟังความคิดเห็น

(๑) การรับฟังความคิดเห็นโดยการสอบถามเป็นหนังสือไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ไปยังสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ในขั้นก่อนการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีหนังสือสอบถามความคิดเห็นไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๘ หน่วยงาน มีหน่วยงานของรัฐที่มีความเห็นตอบเป็นหนังสือ จำนวน ๒๖ หน่วยงาน ต่อมาสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ส่งความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อให้พิจารณาความเห็นตั้งกล่าวก่อนเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

(๒) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกاجัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง จำนวน ๔ ครั้ง โดยรับฟังความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ ผู้แทนภาคเอกชน และผู้แทนองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

(๓) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดสัมมนาเพื่อเตรียมความพร้อม และซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐตามร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. โดยเชิญผู้บริหารของส่วนราชการระดับกรมของทุกราชทวาร ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง ผู้แทนศาลทหาร ผู้แทนสำนักงานเลขานุการสภาพรัฐบาล ผู้แทนสำนักงานเลขานุการวุฒิสภา และผู้แทนองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

๒. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็นโดยการประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจและແກะเปลี่ยนความคิดเห็น

สำหรับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวขับการจัดทำร่างกฎหมาย รวมถึงภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปที่ให้ความสนใจ สามารถแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฯ ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและเว็บไซต์ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

๗.๑.๒ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในขั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญได้นำผลการดำเนินการตามข้อ ๗.๑.๑ มาใช้ประกอบในขั้นตอนของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ครบถ้วนแล้ว

๗.๒ ผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ข้อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำประrough

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

มีการแก้ไข

มาตรา ๓

มีการแก้ไข

มาตรา ๔

ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๑ บททั่วไป

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

คณะกรรมการตัดออก
ขอสงวนความเห็น
ให้คงมาตรา ๖ ไว้ตามร่างเดิม

นายกนก อินทร์มพรย์
นายปรีชา วัชราภัย
นางพงษ์สวاث กายอรุณสุทธิ์
นายศุภกิจ แย้มประชา
นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข
และนายอรรถลิทธี กันมูล
(กรรมการ)

นายประสาท พงษ์สุวรรณ
ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
และพลตำรวจเอก ขี้ข้าราชการ สุขสมจิตติ
(กรรมการ)

ขอสงวนความเห็น ดังนี้

“มาตรา ๖ ในการที่ศาลยุติธรรมจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีโทษอาญา
โดยทางปกครอง หรือสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายอื่นแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบังคับแก่คดีได้
ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโดยแยกพิจารณาด้วยเหตุผลและศาลเห็นว่าเป็นเหตุผลอันสมควรว่าบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายนั้นไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมีเชิงร้ายที่บกบัญญัตินั้นขัดหรือแยกกับ
รัฐธรรมนูญ อันเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา
ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลมีความเห็นเช่นนั้นต่อประธานศาลฎีกาเพื่อเสนอต่อ
ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้นให้ศาลมีการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้รอ
การพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าบันทึกปฏิแห่งกฎหมายดังกล่าวไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ศาลจะไม่ลงโทษหรือจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือจะกำหนดสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายแตกต่างจากที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วแต่กรณี ได้ คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าบันทึกปฏิแห่งกฎหมายได้ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้ใช้ได้กับคดีทั้งปวงที่ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่การพิจารณาของศาลทหารด้วยโดยอนุโลม โดยให้อำนาจของประธานศาลฎีก้าและที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามาวรรคหนึ่ง เป็นอำนาจของหัวหน้าสำนักตุลาการทหารหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด แล้วแต่กรณี ให้นำความในวรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลปปคสขอเห็นชอบหมายเหตุนี้และกฎหมายที่จะใช้บังคับนี้มีผลตั้งแต่เมื่อสอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้ศาลปปคสขอส่งศาลแพ่งเห็นชอบด้วยเหตุผลไปยังผู้ตุลากฎหมายและดินเพื่อดำเนินคดีตามหนังสือที่จะมีอำนาจตัดสินใจ และให้ศาลตัดสินคดีโดยไม่ต้องพิจารณาและพิพากษากดีต่อไปได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีก้า ระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด หรือระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี

กฎหมายตามมาตราหนึ่ง ห้ามายความรวมถึงประกาศหรือคำสั่งบรรดาที่มีผลบังคับ เช่นเดียวกับกฎหมาย"

<u>มาตรา ๗</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๒ การตรวจสอบความจำเป็น การรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๓</u>	ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๑๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๓ การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๑</u>	มีการแก้ไข
ผลเรื่อออก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง “มาตรา ๒๑ ฯลฯ..... (๒) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับ <u>ยุทธศาสตร์ชาติ</u> และแผนการปฏิรูปประเทศ ฯลฯ.....”	ขอประยุតติ ดังนี้ ผู้ประยุตติพ่อใจ
คณะกรรมการให้เห็นด้วยกับผู้ประยุตติ และได้แก้ไขแล้ว	
<u>มาตรา ๒๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๔</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๔ การตรวจสอบผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๕</u>	ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๒๖</u>	มีการแก้ไข ขอประยุตติ ดังนี้
พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง “มาตรา ๒๖” (๓) ในกรณีที่เห็นสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือการวิเคราะห์ผลกรบทบทเพิ่มเติมจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชนสังคมที่เกี่ยวข้อง สำนักงานจะดำเนินการดังกล่าวเองหรือจะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้” คณะกรรมการมีการเห็นด้วยในหลักการ แล้วได้แก้ไขแล้ว	ผู้ประยุตติพ่อใจ
<u>มาตรา ๒๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง “มาตรา ๓๑ ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องดำเนินการโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง <u>ยกเว้นส่วน</u> และพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักการตามหมวด ๑ บทที่ว่าไป และหมวด ๓ การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย รวมทั้งต้องคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้” คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว	ขอประยุตติ ดังนี้ ผู้ประยุตติพ่อใจ
<u>มาตรา ๓๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๖ การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย</u>	ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๖

นายอรรถสิทธิ์ กันมล
(กรรมการ)

มีการแก้ไข
 ขอสงวนความเห็น
 ให้คณมาตรา ๓๖ ไว้ตามร่างเดิม

นายมนเทียร บุญตัน

ขอประยุตติ ดังนี้

“มาตรา ๓๖ ฯลฯ.....”

การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ
 ที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์กรมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด ชื่อหลักเกณฑ์ดังกล่าว
อย่างน้อยต้องกำหนดให้ดำเนินการผ่านช่องทาง วิธีการ หรือรูปแบบที่ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก”

คณะกรรมการฯได้ชี้แจงแล้ว

ผู้ประยุตติพอยใจ

(หมวด ๗ บทกำหนดโทษ)

นายมนเทียร บุญตัน

ขอประยุตติเพิ่มความเป็น
 หมวด ๗ บทกำหนดโทษ ดังนี้

“หมวด ๗
บทกำหนดโทษ”

คณะกรรมการฯไม่เห็นด้วย

ผู้ประยุตติขอสงวน

(มาตรา ๓๖/๑)

นายมนเทียร บุญตัน

ขอประยุตติเพิ่มความเป็น
 มาตรา ๓๖/๑ ดังนี้

มาตรา ๓๖/๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้การ
 จัดทำร่างกฎหมายหรือกฎหมายล่าช้าเกินสมควรแก่เหตุ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เกี่ยวข้องหรือ
 องค์กรที่เกี่ยวข้อง ต้องระหว่างโภจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสน
 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

คณะกรรมการฯไม่เห็นด้วย

ผู้ประยุตติขอสงวน

บทเฉพาะกาล

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๙

มีการแก้ไข

มาตรา ๔๐

ไม่มีการแก้ไข

๔. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. เห็นควรดึงข้อสังเกตเพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติ แห่งชาติพิจารณา ดังนี้

๔.๑ แก้ไขเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้วเห็นว่าความใน (๓) ของ ค. ด้านกฎหมาย นั้นเกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของ รัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งสัมพันธ์กับมาตรา ๓๖ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงเห็นควรเพิ่ม (๓) ไว้ในเหตุผลด้วยเพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย การตรวจสอบ ความจำเป็นในการตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และการเปิดเผยแพร่การรับฟัง ความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน หลักเกณฑ์การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย ที่เกี่ยวกับระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ และการกำหนดโทษอาญา เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปโดย ละเอียดรอบคอบ ไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายหลังเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วเพื่อพัฒนากฎหมาย ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย ของประชาชน ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๗๗ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) ~~แล้ว~~ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๔.๒ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนาرمณ์ของกฎหมาย สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาราชภูมิ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของประธานรัฐสภา ควรเตรียมความพร้อมในการจัดให้มีร่างระเบียบเกี่ยวกับ การรับฟังความคิดเห็นกรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๖ และกรณีสมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิเสนอกฎหมายตาม รัฐธรรมนูญ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๔.๓ โดยที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมาย พ.ศ. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการดำเนินการตรวจสอบความจำเป็นในการ ตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย รวมทั้งการตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การใช้ดุลพินิจ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ และการกำหนดโทษอาญา ตลอดจน การดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายหลังเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว โดย ในการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมและการสร้างความรับรู้ความเข้าใจให้แก่ หน่วยงานของรัฐ จึงเป็นการสมควรที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จะได้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการดังกล่าว

๘.๔ โดยที่หลักการสำคัญของร่างมาตรา ๒๒ วรรคสอง ที่กำหนดกรอบเวลาในการออกกฎหมาย
ลำดับรองนั้น มุ่งเน้นถึงการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือ
เพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์จากการออกกฎหมายนั้นได้ แต่ไม่ได้มายความรวมถึงกฎหมายลำดับรอง
บางประเภทที่จะอกมาใช้บังคับต่อเมื่อมีสถานการณ์หรือเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้น และต้องออกกฎหมาย
ลำดับรองนั้นเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์นั้น เช่น พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่กำหนดให้อนาครหแห่งประเทศไทยมีอำนาจออกกฎหมาย
ลำดับรองเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินที่ประสบภาวะ
วิกฤตทางการเงิน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น หรือพระราชบัญญัติธุรกิจ
สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐
ที่กำหนดให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแล
ผู้ประกอบธุรกิจภายใต้การกำกับให้เกิดความคล่องตัวและเหมาะสมกับเหตุการณ์ในแต่ละขณะ ซึ่งกรณี
ท่านองเดียวกับตัวอย่างดังกล่าวที่ไม่สามารถกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ไว้ล่วงหน้าได้แต่อย่างใด ดังนั้น การ
ออกกฎหมายลำดับรองในลักษณะท่านองเดียวกับกฎหมายข้างต้นนั้น จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ของร่าง
มาตรา ๒๒ ดังกล่าว

๘.๕ การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่
ของรัฐตามร่างมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง นั้น คำว่า “แนวทางปฏิบัติ” มุ่งหมายถึงการแสดงกระบวนการ
หรือขั้นตอนของการดำเนินการในเรื่องนี้ (Process) เพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องดังกล่าวได้เป็น^{สำคัญ} ทั้งนี้ ในกรณีที่การดำเนินการในเรื่องใดได้มีการจัดทำแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้ไว้แล้ว
หน่วยงานของรัฐสามารถประกาศให้ทราบถึงแนวทางดังกล่าว และถือได้ว่าเป็นการดำเนินการตามร่าง
มาตรา ๒๔ แล้ว

๘.๖ ความตามร่างมาตรา ๓๖ ที่กำหนดให้สำนักงานรัฐบาลติดตั้ง (องค์กรมหาชน) และ^{สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวร่วมกับกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ สำหรับการเผยแพร่ข้อมูล}
ตัวบทกฎหมาย คำแปลของกฎหมาย และคำอธิบายสรุปสาระสำคัญ เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชน
สามารถเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึงนั้น ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ควรมีการรับฟัง
ความเห็นจากหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายประกอบด้วย เพื่อให้การดำเนินการ
ตามร่างมาตรานี้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์

๙. คณะกรรมการธิการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม
รวมทั้งข้อสังเกตมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายธานี อ่อนละอียด)

เลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ
พิจารณา_r่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.
สภานิตบัญญัติแห่งชาติ

(ก)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมาย

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย การตรวจสอบ
ความจำเป็นในการตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดทำร่างกฎหมาย และการเปิดเผยผลการรับฟัง
ความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน หลักเกณฑ์การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย
ที่เกี่ยวกับระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระยะเวลาในการ
ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ และการกำหนดโทษอาญา เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปโดย
ละเอียดรอบคอบ ไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์
การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายหลังเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วเพื่อพัฒนากฎหมาย
ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย
ของประชาชน ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๗๗ ประกอบกับมาตรา ๒๕๕ ค. ด้านกฎหมาย (๑)
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควร มีกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด แห่งสิ nichun นี้ร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กฎหมาย” หมายความว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ
และประมวลกฎหมาย

“กฎ” หมายความว่า กฎหมายกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัตรราชการทางปกครอง
บรรดาที่มีผลให้เกิดภาระแก่ประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามจะมีผลให้ต้องได้รับโทษหรือเสียสิทธิ
หรือกระทบต่อสถานะของบุคคล

“การจัดทำร่างกฎหมาย” หมายความว่า การจัดทำและพิจารณา_r่างกฎหมาย
เพื่อให้มีกฎหมายขึ้นใหม่ ยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

“การวิเคราะห์ผลกระทบ” หมายความว่า การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากกฎหมาย

“การประเมินผลสัมฤทธิ์” หมายความว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจาก
การบังคับใช้กฎหมายและกฎหมายว่าด้วยผลตรวจตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายนั้นมากน้อยเพียงใด
คุ้มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐและประชาชนหรือไม่ หรือมีผลกระทบอันอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม
แก่ประชาชนหรือไม่ เพียงใด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ

“ผู้เกี่ยวข้อง” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีหรืออาจมีสิทธิหรือหน้าที่ หรือได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากการร่างกฎหมาย กฎหมาย หรือกฎ อันมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการ บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งมีหรืออาจมีสิทธิหรือหน้าที่ หรือได้รับ หรืออาจได้รับผลกระทบ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้อง

(๒) กลุ่มบุคคลหรือชุมชนซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ รวมทั้ง องค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งมีวัตถุประสงค์กระทำการเพื่อประโยชน์ของกลุ่มบุคคลหรือชุมชนดังกล่าว

(๓) หน่วยงานของรัฐซึ่งมีภารกิจเกี่ยวข้องหรือที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ที่ได้รับ หรืออาจได้รับผลกระทบ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น

“องค์กรที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า สมาคมหรือมูลนิธิที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สภาหรือนิติบุคคลที่เรียกชื่อย่างอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย เฉพาะที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากการร่างกฎหมาย

“ระบบกลาง” หมายความว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยง ที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้กับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้ง การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชน

“คณะกรรมการกฤษฎีกา” หมายความว่า คณะกรรมการกฤษฎีกานิติบัญญัติ ตามกฎหมาย ว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

“คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย” หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎหมายที่จัดตั้งให้เป็นกฎหมาย

กฤษฎีกานี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิก หรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรค ต่อการดำเนินชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ซักข้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นแก่ประชาชน และนำผลนั้นมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการการตรากฎหมายทุกขั้นตอน

ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบ
คณะกรรมการเฉพาะกรณีที่จำเป็น และพึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
และระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัตไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน รวมทั้ง
พึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่การจัดทำร่างกฎหมายที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย
โดยอนุโลม

ທກສດທະນາທິບ່າຍ ສະຫະລັດ ແລະ ສະຫະລັດກາມ ໄທເປັນໄປຕາມຮະເມີນ
ທີ່ປະຊຸມໃຫຍ່ຕະຫຼາມ ຮະເມີນທີ່ປະຊຸມໃຫຍ່ຕະຫຼາມກວດຮອມນູ້ໃນຄະດານກະສູງສຸດ ມີອະເມີນ
ຂອງທີ່ທີ່ປະຊຸມໃຫຍ່ຕະຫຼາມກວດຮອມນູ້ໃນຄະດານກະສູງສຸດ ແລ້ວແຕ່ລະຍື

ມູນມາຍຕະນະຕະຮກນໍ້າ ໃຫ້ນມາຍຕະການຮວມທີ່ປະປະການຮັບຄຳສຳເນົາຮຽດກຳນີ້ພື້ນບັນຍັດ
ເຊັ່ນຕີຍອັນຍຸມມາຍ

มาตรา ๗ ในการนี้ที่เห็นสมควร คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจะเสนอแนะ หรือให้ความเห็นแก่คณะกรรมการรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎหมายระหว่าง การกำหนดแนวทาง หรือการ ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้ รวมตลอดทั้งสิ่งให้คำปรึกษา แก่น่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๓ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจะกำหนดแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามก็ได้

เมื่อมีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายซักจัดทำรายงานเกี่ยวกับ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเห็นชอบคือได้เพื่อ พิจารณา

มาตรา ๘ การจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหากได้ดำเนินการตามที่ บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญแล้ว แม้จะไม่ครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ไม่ทำให้การจัดทำร่างกฎหมายนั้นเสียไป

ในการนี้ที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐดำเนินการในเรื่องใด โดยไม่สอดคล้องหรือไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ จะเสนอแนะแนวทางการดำเนินการในเรื่องนั้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามก็ได้ และเมื่อหน่วยงานของรัฐได้ปฏิบัติตามแล้ว ให้อธิบายว่าเป็นการ ดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๙ ในกรณีที่กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรับฟัง ความคิดเห็นในการจัดทำร่างกฎหมายหรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นการเฉพาะ ให้หน่วยงานของรัฐ ดำเนินการดังกล่าวตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกาศ หรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปไว้เป็นการเฉพาะ ให้อธิบายการประกาศหรือเผยแพร่ ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๑๑ ให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์กรมหาชน) รับผิดชอบในการ จัดให้มี บำรุงรักษา และพัฒนาระบกกลางตามที่สำนักงานร้องขอ เพื่อใช้ในการดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) รับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์

(๒) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ผลกระทบ และร่างกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น รวมทั้งร่างกฎหมายที่คณะกรรมการรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภา

(๓) รับจดแจ้งผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็นตาม (๑)

(๔) ประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ และเปิดเผยผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น

(๕) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและกฎหมายและกฎเกณฑ์เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการ ดำเนินการตามหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ และหมวด ๖ การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย

(๖) เป็นช่องทางในการรับข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง หรือประชาชนว่าสมควรยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายได้

(๗) การดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

การจัดให้มีระบบกลางตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้อง หรือประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวก แต่ต้องไม่มีลักษณะ เป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็น

ให้สำนักงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการระบบกลางดังกล่าว

ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการนำข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบ รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์เข้าสู่ระบบกลาง และเผยแพร่ ผลการดำเนินการดังกล่าวไว้ในระบบกลางด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์กรมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด

หมวด ๒

การตรวจสอบความจำเป็น การรับฟังความคิดเห็น

และการวิเคราะห์ผลกระทบ

มาตรา ๑๒ เมื่อมีกรณีจำเป็นต้องเสนอให้มีการตรวจสอบ ให้หน่วยงานของรัฐ แสดงเหตุผลความจำเป็นในการตรวจสอบ และต้องวิเคราะห์โดยมีข้อมูลและเอกสารหลักฐาน ประกอบด้วยเจนว่าไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น คุ้มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐ และประชาชน รวมทั้งไม่สามารถใช้มาตรการหรือวิธีการอื่นใดนอกจากการตราเป็นกฎหมาย

มาตรา ๑๓ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้

- (๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น
- (๒) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น
- (๓) การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น
- (๔) การสำรวจความคิดเห็น
- (๕) วิธีการอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเหมาะสม

มาตรา ๑๔ ให้หน่วยงานของรัฐนำหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย ไปรับฟังความคิดเห็น โดยต้องประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการ รับฟังความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (๑) สภาพปัจจุหา สาเหตุของปัญหา และความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาหรือทำการกิจในเรื่องนั้น รวมทั้งความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์
- (๒) คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย
- (๓) บุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จำกกฎหมายในด้านการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ หรือผลกระทบในทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

(๔) เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้มีระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
หรือการกำหนดโดยอ้างว่า รวมทั้งหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่หรือที่ติดต่อของผู้เกี่ยวข้อง ให้แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้อง
ทราบถึงการดำเนินการตามวาระนี้ หรือจะแจ้งให้ทราบถึงการประกาศตามวาระนั้นก็ได้ โดยการ
แจ้งอาจกระทำผ่านระบบกลาง หรือหน่วยงานของรัฐจะแจ้งผู้เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรทราบ
โดยตรงก็ได้

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการรับฟังความคิดเห็น ให้สำนักงานรับจดแจ้ง
ผู้เกี่ยวข้องผ่านระบบกลาง โดยสำนักงานอาจเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็น
หรือเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับแจ้งจากหน่วยงานของรัฐตามวาระสองไว้ในระบบกลางด้วยก็ได้

ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีรับผิดชอบในการปฏิบัติหรือบังคับการตามกฎหมายได้
หรือหน่วยงานของรัฐที่จะเสนอร่างกฎหมาย รวบรวมรายชื่อผู้เกี่ยวข้องกับกฎหมายนั้นพร้อมด้วย
ที่อยู่ที่ติดต่อได้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และแจ้งให้สำนักงานทราบ

การรับจดแจ้งและการแจ้งตามวาระนี้และวาระสอง ให้เป็นไปตามแนวทาง
ที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๖ เมื่อรับฟังความคิดเห็นแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนำผลการรับฟัง
ความคิดเห็นไปประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบและการจัดทำร่างกฎหมาย และให้สรุปผลการรับฟัง
ความคิดเห็นซึ่งอย่างน้อยต้องระบุประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น และสรุปความเห็นในแต่ละประเด็น
ของฝ่ายต่าง ๆ ให้ครบถ้วน รวมทั้งการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงหลักการหรือประเด็นสำคัญ
ของร่างกฎหมายตามความเห็นดังกล่าวพร้อมเหตุผล

มาตรา ๑๗ ในการวิเคราะห์ผลกระทบ หน่วยงานของรัฐต้องกระทำการอย่างรอบด้าน
และเป็นระบบ โดยให้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาและจัดทำเป็นรายงาน
การวิเคราะห์ผลกระทบ

รายงานตามวาระนี้ ให้จัดทำตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตัวเองอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายสำหรับการดำเนินการตามภารกิจนั้น

(๒) ความช้าช้าของกับกฎหมายอื่น

(๓) สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่ต้องถูกจำกัด

(๔) ภาระหรืออุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน
อันเนื่องมาจากการมีกฎหมายนั้น

(๕) ผลกระทบต่อบประมาณ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

(๖) เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ

หรือการกำหนดโดยอ้างว่า รวมทั้งหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๗) หน่วยงานผู้รับผิดชอบ จำนวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ อุปกรณ์ และงบประมาณ
ที่ต้องใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๘) การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ถ้ามี

มาตรา ๑๙ ให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๖ และรายงานการวิเคราะห์ผลกรอบตามมาตรา ๑๗ ผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอื่นได้ด้วยก็ได้

มาตรา ๒๙ การจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศไทย ร่างกฎหมายที่มีได้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชน ร่างกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้นโดยรับด่วนเพื่อประโยชน์สำคัญของประเทศไทยเกี่ยวกับความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ หรือร่างกฎหมายอื่นที่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชน เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นว่า จำเป็นแล้ว ให้ถือว่าได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ หน่วยงานของรัฐจะไม่เปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกรอบดังกล่าว หรือจะเปิดเผยตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๒๐ สภาพแวดล้อมรายวาร์ส วุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาอาจมีมติ หรือตราข้อบังคับให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือวิเคราะห์ผลกรอบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ก่อนหรือในระหว่างการพิจารณาเร่างกฎหมายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๓ การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย

มาตรา ๒๑ หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยในกรณีที่เป็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

(๒) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศไทย

(๓) สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๔) ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมุดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้อง กับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

(๕) ไม่ใช้ระบบอนุญาต เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศไทย หรือประชาชน หรือมีกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่จำเป็นต้องมีระบบอนุญาต การกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอนในการพิจารณา คำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ต้องคำนึงถึง หลักการและสาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ

(๖) ไม่ใช้ระบบคณะกรรมการ เว้นแต่เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนด หลักเกณฑ์ หรือเพื่อการอื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่นำระบบคณะกรรมการมาใช้ ให้ระบุให้ชัดเจน ด้วยว่า ดิจิทัลคณะกรรมการผู้พัฒนาหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย

(๗) การมีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง หรือดำเนินกิจการทางปกครอง ให้กระทำการได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ในการนี้ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีดุลพินิจ ให้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนด่าง ๆ ที่เป็นสาระสำคัญไว้ในร่างกฎหมายให้ชัดเจน

(๘) การกำหนดโทษอาญาสำหรับการกระทำความผิดใด ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(ก) การกระทำนั้นต้องกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศิลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม

(ข) เป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผล และมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้

(๙) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะกรรมการรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๒ การจัดทำร่างกฎหมายใดที่จะกำหนดให้มีโทษอาญา โทษทางปกครอง หรือสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายอื่นแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม หรือมีบทบัญญัติที่กำหนดให้การ ขอนญาตหรืออนุญาตหรือการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไข ที่จะกำหนดไว้ในกฎหมายซึ่งจะออกในภายหลัง ในร่างกฎหมายนั้นต้องมีบทบัญญัติที่ห้ามมิให้ใช้บทบัญญัติ ดังกล่าวในทางที่เป็นผลร้ายแก่บุคคลจนกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย หรือจนกว่าจะมีการออกกฎหมายดังกล่าวแล้ว

กฎหมายที่มิใช่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ต้องมีการออกกฎหมาย หรือกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมาย หรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายนั้นได้ หากมิได้มีการออกกฎหมายดังกล่าวหรือยังมิได้ดำเนินการนั้น ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ และบทบัญญัติในเรื่องนั้นก่อภาระ หรือเป็นผลร้ายต่อประชาชน ให้บทบัญญัติดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลบังคับ แต่ในการนี้ที่บทบัญญัติ ในเรื่องนั้นให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชน ให้บทบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับได้โดยไม่ต้องมีกฎหมาย หรือดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ระยะเวลาสองปีดังกล่าวคณะกรรมการรัฐมนตรีจะมีมติขยายออกไปอีกได้ แต่ไม่เกินหนึ่งปี และต้องมีมติก่อนที่จะครบกำหนดเวลาสองปีดังกล่าว

ในการนี้ที่ศาลมีติธรรมหรือศาลปกครองจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามวรรคสอง บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นชอบหรือคุ้มครองให้ยังพร้อมด้วยเหตุผลและศาลเห็นว่าเป็นเหตุผลอันสมควร ให้ศาลงส่งความเห็นต่อประธานศาลฎีกาเพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือประธานศาลปกครอง สูงสุดเพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี เพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลมีการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้การพิพากษាជึ้งชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัย ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี

เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเรื่องใดเข้าลักษณะที่จะเป็นอันสิ้นผลบังคับตามวรรคสอง ให้ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

คำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเรื่องได้สิ้นผลบังคับตามวรรคสี่ ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้อ่านว่าผู้ซึ่งเคยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่สิ้นผลบังคับดังกล่าว เป็นผู้ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดดังกล่าว หรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าดูเสียหายได้ ๆ

ในกรณีที่ศาลมีรัฐธรรมนูญให้ศาลมีอำนาจหรือความต้องเยีย้งพร้อมด้วยเหตุผลและศาลมีอำนาจ เป็นเหตุผลอันสมควรว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีลักษณะตามวรรคสอง ให้ศาลมีอำนาจในการตัดสินใจ แต่เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลมีรัฐธรรมนูญนั้นมีลักษณะตามวรรคสอง ศาลมีอำนาจใช้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นก็ได้ และให้ศาลมีอำนาจจัดคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดให้ปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อกฎหมายต่อไป

ความในวรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก ให้ใช้บังคับแก่คดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารด้วยโดยอนุโลม โดยให้หัวหน้าสำนักคุ้มครองทางการทหารเสนอเรื่องต่อประธานศาลฎีกา เพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่กฎหมายได้บัญญัติให้มีผลใช้บังคับภายหลังจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยมีระยะเวลาตามที่กำหนด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้นจัดทำร่างกฎหมายไว้แล้วเสร็จโดยเร็ว และในกรณีที่ต้องเสนอกฎหมายต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี อาจเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีก่อนวันที่กฎหมายนั้นจะมีผลใช้บังคับได้ ในกรณีเช่นนั้นให้คณะกรรมการรัฐมนตรี มีอำนาจอนุมัติหลักการได้แม้ว่ากฎหมายนั้นยังไม่มีผลใช้บังคับก็ตาม

การดำเนินการตามวรรคสาม วรรคสี่ วรรคหก และวรรคเจ็ด ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลมีรัฐธรรมนูญ ระเบียบที่ประชุมใหญ่คุ้มครองทางการในศาลปกครองสูงสุด หรือระเบียบที่ประชุมใหญ่คุ้มครองพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ร่างกฎหมายกำหนดให้ออกกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กฎหมายดังกล่าวต้องกำหนดให้การใช้ดุลพินิจเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรอง
- (๒) สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- (๓) สอดคล้องและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
- (๔) ต้องยึดหลักความพอสมควรแก่เหตุ และหลักความได้สั้นส่วนระหว่างประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับกับสิทธิและเสรีภาพและประโยชน์ที่บุคคลต้องเสียไป
- (๕) ต้องยึดหลักความเสมอภาคและต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล

มาตรา ๒๕ เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ให้น่าวางของรัฐจัดทำแนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๒๓ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป แนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจตามวาระนี้ มิให้ใช้บังคับในทางที่เป็นผลร้ายแก่บุคคลจนกว่าจะมีการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

ความในวรคหนึ่งและวรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่การใช้ดุลพินิจในการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมและการพิจารณาพิพากษาดีของศาล การพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการ และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการสอบสวน ได้ส่วน การบังคับคดี และการวางทรัพย์

หมวด ๔

การตรวจสอบผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบ

มาตรา ๒๖ 在การเสนอร่างกฎหมายหรือหลักการของร่างกฎหมายต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีให้น่าวางของรัฐเสนอเอกสารดังต่อไปนี้ต่อสำนักเลขานธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- (๑) ร่างกฎหมายหรือหลักการและสาระสำคัญของร่างกฎหมายที่จะจัดทำขึ้น
- (๒) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
- (๓) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ

มาตรา ๒๗ 在การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือสำนักงาน ให้นำเอกสารตามมาตรา ๒๕ มาประกอบการพิจารณา และให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย โดยในกรณีที่เห็นว่า ไม่มีความจำเป็นต้องจัดทำร่างกฎหมายฉบับใด ให้สำนักงานส่งเรื่องพร้อมความเห็นหรือข้อเสนอแนะไปยังสำนักเลขานธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อขอให้ทบทวนหรือพิจารณาตามที่เห็นสมควรต่อไป

(๒) ใน การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ตามมาตรา ๕ และที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย

(๓) ในกรณีที่เห็นสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น จากผู้เกี่ยวข้อง หรือการวิเคราะห์ผลกระทบเพิ่มเติม สำนักงานจะดำเนินการดังกล่าวเองหรือจะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

มาตรา ๒๘ 在การเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภา ให้คณะกรรมการรัฐมนตรีจัดส่งเอกสารตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) และเอกสารตามมาตรา ๒๖ (๓) เพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐสภา และให้เปิดเผยเอกสารดังกล่าวไว้ในระบบกลางด้วย

หมวด ๕
การประเมินผลสัมฤทธิ์

มาตรา ๒๘ ในหมวดนี้ กฎหมายให้หมายความรวมถึงพระราชกำหนดและประกาศ หรือคำสั่งบรรดาที่มีผลบังคับใช้เดียวกับกฎหมายด้วย

มาตรา ๒๙ บทบัญญัติในหมวดนี้ไม่ใช้บังคับแก่กฎหมาย ดังต่อไปนี้

- (๑) กฎหมายที่มีผลใช้บังคับเฉพาะระยะเวลาหนึ่งและระยะเวลาดังกล่าวไปแล้ว
- (๒) กฎหมายที่บัญญัติให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งและได้มีการดำเนินการตามกฎหมายนั้นแล้ว เช่น กฎหมายให้ใช้ประมวลกฎหมาย กฎหมายเงื่อนคือนสังหาริมทรัพย์ กฎหมายโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน กฎหมายจัดตั้งศาล กฎหมายจัดตั้งจังหวัด กฎหมายเกี่ยวกับการออกหรือยก ถนน บัตร หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กฎหมายกำหนดด้วยกฎหมาย กฎหมายกำหนดด้วยกฎหมาย
- (๓) กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม หรือการจัดตั้งหรือการจัด องค์กรของหน่วยงานของรัฐเฉพาะที่ไม่มีผลกระทำต่อประชาชน

- (๔) กฎหมายที่กำหนดลักษณะของเครื่องแสดงวิทยฐานะ เครื่องหมาย หรือเครื่องแบบ เช่น กฎหมายกำหนดครุยวิทยฐานะ กฎหมายกำหนดเครื่องหมายราชการ กฎหมายกำหนดเครื่องแบบ
- (๕) ประมวลกฎหมาย
- (๖) กฎหมายอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ การประเมินผลสัมฤทธิ์ให้ดำเนินการประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายและกฎหมายที่ออกตามกฎหมายนั้นในคราวเดียวกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

- (๑) การมีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น โดยยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมาย ที่หมดความจำเป็น ล้าสมัย หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต หรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

- (๒) การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ
- (๓) การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกันของกฎหมาย
- (๔) การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- (๕) การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบบังคับใช้กฎหมายได้เห็นว่ากฎหมายนั้นก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชนหรือการไม่ปฏิบัติตามจะมีผลให้ต้องได้รับโทษหรือเสียสิทธิหรือกระทบต่อสถานะ ของบุคคลอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เฉพาะกฎหมายนั้นเป็นการเฉพาะ

ในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพบร่วมกับมาตรฐานวาระสอง จะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายนั้นเป็นการเฉพาะภายในเวลา ที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๓๑ ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องดำเนินการโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักการตามหมวด ๑ บทที่ว่าไป และหมวด ๓ การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย รวมทั้งต้องคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ความได้สัծส่วนระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เทียบกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการตามกฎหมาย
- (๒) สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษอาญาตามกฎหมาย
- (๓) ความสอดคล้องหรือการอนุมัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามภายใต้บังคับกฎหมายระหว่างประเทศ
- (๔) เรื่องอื่นตามที่คณะกรรมการรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๒ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายฉบับใด เป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนั้น ในกรณีมีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ การบังคับใช้กฎหมายฉบับใดหลายหน่วย ให้ผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนั้น

ในกรณีกฎหมายใดมีผู้รักษาการตามกฎหมายร่วมกันหลายคน การกำหนดหน่วยงานของรัฐที่จะรับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้กระทำโดยการปรึกษาหารือร่วมกัน

ในกรณีกฎหมายใดไม่มีผู้รักษาการตามกฎหมาย ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดหน่วยงานของรัฐที่จะเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวรรคหนึ่ง

ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่กำกับและติดตาม การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๓๓ ให้ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อกฎหมาย และหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๒ ไว้ในระบบกลางภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๓๔ การประเมินผลสัมฤทธิ์ให้กระทำอย่างน้อยทุกห้าปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้น มีผลใช้บังคับ หรือทุกรอบระยะเวลาอีกสามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเมื่อมีกรณีได้กรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือจากประชาชน และหน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ เห็นว่าข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะนั้น มีเหตุผลอันสมควร
 - (๒) ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
 - (๓) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- การประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชกำหนดใดที่ตราขึ้นภายหลังพระราชบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับเป็นครั้งแรก ให้กระทำภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับ ส่วนครั้งต่อ ๆ ไป ให้กระทำการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๕ ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ ให้หน่วยงานของรัฐกระทำตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐมนตรี และแจ้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้ในระบบกลาง

เมื่อปรากฏจากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ว่า กฎหมายได้มีได้ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายนั้น หรือไม่คุ้มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแล้วรัฐหรือประชาชน หรือมีผลกระทบอื่นอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนอย่างร้ายแรง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้นโดยทันที

หมวด ๖

การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบทดสอบด้วยกฎหมายการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๒ จัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลดังต่อไปนี้ไว้ในระบบกลาง

- (๑) ตัวบทกฎหมายและกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
- (๒) คำแปลของกฎหมายเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน
- (๓) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจได้

(๔) ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของกฎหมายกฎหมาย
กฎหมายที่ (๑) ให้หมายความถึงพระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาล หรือคณะกรรมการ การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ หรือแนวปฏิบัติ และให้หมายความรวมถึง เอกสารหรือการสั่งการที่เรียกชื่อย่างอื่นที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมาย ของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลที่เกี่ยวกับกฎหมายได้ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นผู้เผยแพร่

ในกรณีที่การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อกำลังมั่นคงปลอดภัยหรือประโยชน์ของประเทศไทยหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล หน่วยงานของรัฐจะไม่เผยแพร่รายละเอียดบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎหมายได้มีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานที่จะเป็นผู้จัดทำตามวรรคหนึ่ง

การดำเนินการตามมาตราหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์กรมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๗ ให้พระราชบัญญัติการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อแนวทางเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ มีผลใช้บังคับแล้ว ให้พระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นอันยกเลิก

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การดำเนินการในเรื่องใด ต้องกระทำการผ่านระบบกลาง ถ้าการจัดทำระบบกลางยังไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าการดำเนินการผ่านระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐเป็นการดำเนินการผ่านระบบกลางตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๓๙^๑ ในวาระเริ่มแรก

(๑) ระยะเวลาสองปีตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง สำหรับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้นับแต่เมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

(๒) ระยะเวลาเก้าสิบวันตามมาตรา ๓๓ สำหรับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๔๐ บรรดาภูมิ ระบเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการรับฟัง ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย รวมทั้งการจัดทำร่างกฎหมาย ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎหมายท่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

สรุปผลการดำเนินงาน

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.

ของ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา_r่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญได้มีการประชุมเพื่อพิจารณา จำนวน ๑๕ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๓ วันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๕ วันพุธที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๗ วันพุธที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๙ วันจันทร์ที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๑๑ วันพุธที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๑๓ วันพุธที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๔ วันจันทร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๖ วันจันทร์ที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๘ วันพุธที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๑๒ วันพุธที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๑๔ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

คณะกรรมการ

ในการจัดทำรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณา_r่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย

และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายตันพงศ์ ตั้งเดิมทอง

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

ฝ่ายเลขานุการ : กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๖

นายธนรัฐ แสนแก้ว

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน

นายกี จันทริราภา

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

นายประสิทธิ์ อนุกูลวิทยา

นิติกรชำนาญการ

นายนวรัตน์ นิติวิรกานนท์

นิติกรชำนาญการ

นายณัฐชัย เพرمประเสริฐ

นิติกรชำนาญการ

นางสาวสารินี ชำนาญเสื้อ

วิทยกรชำนาญการ

นางสาวลักษณ์รี ไชยเดช

วิทยกรชำนาญการ

นายวุฒิ เกษมทรัพย์

วิทยกรชำนาญการ

นางสาวสมญาลัย เพ็ชร์มนี

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวราภรณ์ หอมละออง

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ฝ่ายเอกสารอ้างอิง

นางพิมพารณ อุนาภูล

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

ในการประชุมกรรมการ

นายภัทรินทร์ พนมชัยชัยวัฒน์

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอมรรัตน์ อิน努มาตร

นิติกรปฏิบัติการ

นายอุดร พันธุ์มิตร

วิทยกรชำนาญการ

นางสาวจารุณี นันชนะ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักกรรมการ ๓ โทรศัพท์ ๐ ๒๔๓๑ ๘๗๗๗-๘ โทรสาร ๐ ๒๔๓๑ ๘๗๗๗

ออกแบบและพิมพ์
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขานุการรัฐสภา
๐ ๒๖๔๔ ถนน, ๐ ๒๕๗๑ ๙๕๗๒, ๐ ๒๕๗๑ ๙๕๗๕